

1513 2. Beh. af Forsl. t. Finanslov f. Finansaaet fra 1. April 1877 til 31. Marts 1878.

1514

To og halvtredstindstyvende Møde. Tirsdagen den 19de December Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Sekretæren, Berntsen, oplæste Protokollen fra forrige Møde, som derefter blev underskrevet.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsettelse af anden Behandling af: Forslag til Finanslov for Finansaaet fra 1ste April 1877 til 31te Marts 1878.

Forhandlingen over det i forrige Møde paa-begyndte Affnit gjenoptoges.

Fermansen: Jeg har bedet om Ordet, for blot at give en kort Begrundelse af min Afstemning over et enkelt Punkt, nemlig Forslaget under Nr. 59, angaaende det kongelige Theater og Kapel. Jeg gjør det særlig, fordi jeg har Grund til at tro, at jeg staaar noget ene med Hensyn til de Grunde, som lede min Afstemning over dette Punkt. Den Gang, vi for nogle Aar tilbage her i Thinget forhandlede om Theatrets økonomiske Stilling og om den nye Theaterbygning, da sluttede jeg mig til den Tanke, der her blev fremsat, nemlig, at man skulde lade Theatret gaa over fra at være Statsanstalt til privat. Drift. Jeg gjorde det i den fulde Tro, at en slig Ordning ikke vilde skade Kunsten, og at den bevilgende Myndighed ogsaa uuder en saadan Ordning vilde vise sig at være villig til at understøtte denne Gren af Kunsten i Overensstemmelse med dens Værd og Betydning for Folkelivet. Denne Tanke fandt imidlertid ikke stor Tilslutning her i Thinget. Det blev vedtaget at bygge den store nye Theaterbygning og Theatrets Stilling blev fremdeles faktisk laaet fast som bestaaende Statsanstalt. Jeg havde den Gang en Forudsættelse af, at vi ved denne Beslutning vilde komme ind i store Vanskeligheder og i megen Urebe, og det har jo tilvisse ogsaa viist sig i fuldt Maal. Mellem den lovgivende Magt og Theatret er der i den senere Tid opstaaet et Forhold, der dannet en Knude, om hvilken det tilvisse ingenlunde er let at sige, hvorledes den skal løses paa en tilfredsstillende og fyldestgørende Maade. Nu har det ærede Flertal i Finansudvalget foreslaaet, at man skal overhugge denne Knude og det er dette Skridt, som jeg søger saa stor Betænknelighed ved, at jeg ikke tør vove at gaa med til det. Erfaringen har viist mig, at det ikke er ensbetydende

med at løse en Knude, at forsøge paa at hugge den igjennem, og at det tidt fører til, at der dannet sig andre Knuder, som ere endnu mere haardnakke at løse end den, man paa den Maade søgte at slippe fra. Derfor de ærede Forslagsstillere vilde igjen paany fremkomme med Forslag, der paany optog den Tanke at afsvikle hele dette Forhold saaledes, at Theatret fra at være en Statsanstalt kom til at gaa over til at blive privat, hvis de vilde fremkomme med Forslag til en lempelig Løsning af de Forpligtelser, hvori vi nu staa til alle berettigede Interesser i den Henseende, saa skulde jeg endnu gaa med dertil, fordi mit Syn paa denne Sag — det være nu rigtigt eller ikke — ikke er forandret, siden vi sidst forhandlede den; men dette er jo ikke Flertallets Mening, det vil jo netop beholde Theatret som Statsanstalt, men det vil lukke det under en Minister for igjen at aabne det under en anden. Se, denne Lukning og denne Aabning vil ingenlunde vise sig — saaledes staaar det nu for mig — at være saa let en Sag i sin Gjennemførelse, som det er at tale og skrive derom. Jeg tror, at der kun er altfor meget i, hvad der er blevet fremhævet fra den modsatte Side om, at der vil komme overordentlig store Vanskeligheder tilføede ved denne Forholdsregel, og at den rimeligvis ogsaa vil føre til større Pengetab, end man nu forestiller sig. Hertil siger man vel sagtens: Ja, det se vi alt sammen bort fra, thi Hovedsagen er den politiske Betydning, som ligger i denne Afstemning. Det er vor Mening derved at faae det nuværende Ministerium eller særlig den høitærede Kirke- og Undervisningsminister til at indse, at der ikke bestaar et saadant Forhold imellem Ministeriet eller Ministeren og dette Thing, at de kunne arbejde sammen til Held for vor politiske Udvikling i det Hele. Naar jeg nu stemmer imod dette Forslag, saa vil jeg paa ingen mulig Maade have denne min Afstemning opfattet som en Tillidsyttring enten til Ministeriet i sin Helhed eller til den høitærede Kirke- og Undervisningsminister i Særdeleshed. En saadan Tillidsyttring, en saadan Tillidsstemme vilde fra min Side være en stor Ufandhed. Der er maaske faa Medlemmer her i denne Sal, som med større eller mere alvorlig Sorg faae den nuværende Kirke- og Undervisningsminister, med al min Agtelse forøvrigt for ham, indtage netop denne Plads; men det Spørgsmaal, som her for mig staaar som det, der bør være det Afgjørende ved min Afstemning, er det: er der nogen som helst Sandynlighed for, at det, at stemme for et saadant Forslag, vil føre til det Maal, man har for Øie. Det stiller sig